

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Літературно-художня шевченкіана світу (Європа, Азія, Америка, Австралія)»

Компонента освітньої програми – вибіркова (3 кредити)

Освітньо-професійна програма	Філологія
Спеціальність	035 «Філологія»
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) – доктор філософії
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Мельничук Богдан Іванович – доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури (https://uliterature.chnu.edu.ua/pro-kafedru/pratsivnyky/melnychuk-bohdan-ivanovych/)
Контактний тел.	584836
E-mail:	b.melnychuk@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/enrol/index.php?id=5166
Консультації	за попередньою домовленістю

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Літературно-художня шевченкіана світу (Європа, Азія, Америка, Австралія)» заснований на матеріалі з абсолютною більшістю якого переважна частина студентів-філологів не стикаються в нормативних курсах з української літератури. Складається він із двох частин. У першій розглядаються художні твори про Тараса Шевченка, написані авторами материкової України та української діаспори, в другій – ті, що вийшли з-під пера майстрів слова інонаціональних літератур світу. Розгляд здійснюється за жанрово-хронологічним принципом, починаючи від першого художнього твору про нашого генія – вірша О. Афанасьєва-Чужбинського «Шевченкові», написаного 1841 року, і до тих поезій, оповідань, повістей, романів, драм, які з'явилися і з'являються впродовж уже 180 років. А їх набралось не сотні, а тисячі, що вже саме по собі викликає подив і захоплення, спонукає до вивчення та дослідження цього феномену.

Курс «Літературно-художня шевченкіана світу (Європа, Азія, Америка, Австралія)» покликаний розширити та поглибити обізнаність його слухачів із життям і творчістю Тараса Шевченка, який, за словами Остапа Вишні, «зберіг цілий народ, цілу націю» і, як загально визнано, вивів її літературу на світові обшири й верховини, утвердити їх, слухачів, у думках про велич його постаті («Шевченко – один із найгероїчніших особистостей на Землі», як висловився болгарський поет і перекладач «Кобзаря» Димитр Методієв). Засвоєння курсу має допомогти слухачам у глибшому опануванні всієї української літератури, її світового авторитету.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЯ ШЕВЧЕНКІАНА ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЧАСТИНА ІСТОРИКО-БІОГРАФІЧНОГО ПИСЬМЕНСТВА. ПОЄДНАННЯ В НІЙ ІСТОРИЧНОЇ ТА ХУДОЖНЬОЇ ПРАВДИ. РОЗКРИТТЯ ЛІТЕРАТУРНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ ПИСЬМЕННИКА ЯК НЕОДМІННА ЯКІСТЬ ТВОРУ ПРО МАЙСТРА СЛОВА, ТОБТО ТАКОЇ ЯК РОМАН, ПОВІСТЬ, П'ЕСА	
Тема 1	Огляд української літературно-художньої шевченкіани як найоб'ємнішої у світовому письменстві за жанрово-хронологічними параметрами. Загальна характеристика поетичної шевченкіани, започаткованої 1841 року О. Афанасьєвим-Чужбинським (вірш «Шевченкові»), до наших днів.
Тема 2	Загальна характеристика української прозової шевченкіани: від коротких прижиттєвих фольклорних переказів до нинішніх романів і навіть розгорнутих епічних полотен – ділогії Василя Шевчука «Син волі» та трилогії Антонії Цвід «Кохані жінки Тараса Шевченка».
Тема 3	Закономірність появи в українському письменстві драматичних творів про Шевченка, спричиненої обставинами його життя (скажімо, літа солдатчини він сам називає у «Журналі» «мрачної монотонной десятилетней драмой»). Еволюція драматичного освоєння постаті Шевченка: від прозових одноактів і віршованих драматичних етюдів до повнометражних п'єс («Стіна» Ю. Щербака та «Гора» І. Драча) і драматичної поеми-тетралогії Б. Стельмаха «Тарас».
Тема 4	Огляд художньої шевченкіани в літературах національних спільнот України і в творчості української діаспори.
Тема 5	Художня шевченкіана в літературах слов'янського світу (польській, болгарській, сербській, словацькій), Прибалтики (литовській, латиській, естонській) та Молдови і Румунії.
МОДУЛЬ 2. ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЯ ШЕВЧЕНКІАНА ЄВРОПИ, АЗІЇ, АМЕРИКИ, АВСТРАЛІЇ	
Тема 6	Художня шевченкіана в літературах Закавказзя та Середньої Азії.
Тема 7	Художня шевченкіана в германських (німецькій та австрійській) і романських (румунській, іспанській, італійській) літературах.
Тема 8	Художня шевченкіана в літературах Індії, Шрі-Ланки, Китаю та Японії.
Тема 9	Художня шевченкіана в літературах Канади і США.
Тема 10	Художня шевченкіана в літературі Австралії.

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології студентоцентрованого навчання; проектна діяльність; традиційні форми і методи навчання, серед яких: лекція-візуалізація, проблемна лекція, семінар-діалог, самостійно-дослідницька робота та ін.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усне та письмове опитування, тестування, есе та ін.
Підсумковий контроль – залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС).

Оцінка А (90 – 100 балів) або «зараховано» виставляється за відповідь, яка містить вичерпне за сумою поданих знань розкриття усіх запитань, розгорнуту аргументацію кожного з положень, побудована логічно й послідовно, розкриває питання від його нижчих до вищих рівнів, а також містить приклади, які дозволяють судити про повноту уявлень з поставленого питання. Відповідь повинна бути викладена гарною, багатою мовою, відзначатися точним вживанням термінів, містити посилання на засвоєну навчальну літературу.

Оцінка В (80 – 89 балів) або «зараховано» виставляється за відповідь, яка містить повне, але не вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань, що містяться в білеті, скорочену аргументацію головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а розуміння теоретичних питань не підкріплено ілюстраціями. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів.

Оцінка С (70 – 79 балів) або «зараховано» виставляється за відповідь, яка містить недостатньо вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення питань, що містяться в білеті, відсутня аргументація головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а наведені приклади з практики не відповідають теоретичним моментам даного курсу. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Крім того, таким балом може бути оцінений здобувач освіти, який протягом семестру не виявляв відповідних знань з курсу, але на заліку успішно відповів на поставлені теоретичні та практичні завдання.

Оцінка D (60 – 69 балів) або «зараховано» виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх питань, здобувач поверхово аргументує положення, у викладі допускає композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, не ілюструє теоретичні положення прикладами. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання.

Оцінка Е (50 – 59 балів) або «зараховано» виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх питань або за незнання окремого питання із загальної кількості поставлених. У викладі допущені композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу. Здобувач не може відтворити основні теоретичні положення, але наводить окремі приклади з історико-літературного матеріалу. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання, немає розуміння окремих літературознавчих термінів.

Оцінка FX (35 – 49 балів) або «незараховано» виставляється у разі, коли протягом навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі, здобувач не може бути допущеним до складання заліку. У випадку, якщо здобувач допущений, але його відповідь на заліку містить неправильне висвітлення питань, помилкову аргументацію, допускаються помилкові умовиводи, неправильне посилення на факти та їхнє витлумачення, мова близька до суржику, він також може бути оцінений незадовільно.

Оцінка F (1 – 34 балів) або «незараховано» виставляється у разі, коли протягом навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання заліку. У випадку, якщо здобувач допущений, але відповіді на поставлені запитання він не може або відповідає неправильно, а також не може дати відповідь на жодне із поставлених додаткових запитань, така відповідь оцінюється незадовільно.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/vupnho4k/plozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <https://diasporiana.org.ua/>
2. <https://chtyvo.org.ua/>

Детальна інформація щодо вивчення курсу висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни

<https://phil.chnu.edu.ua/media/k3pamucc/literaturno-khudozhnia-shevchenkiana-svitu-yevropa-aziia-ameryka-avstraliia.pdf>